

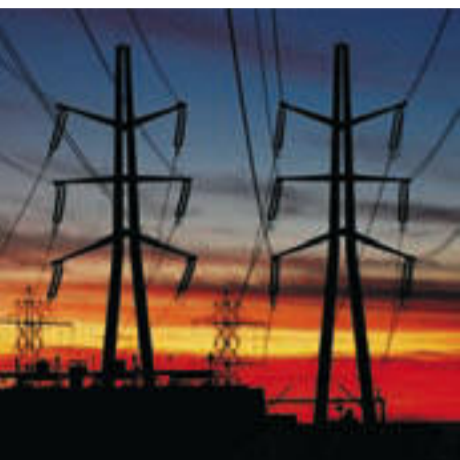
Vil ha «solidaransvar»

► **Ap og SV** vil innføre solidaransvar slik at bedrifter ikke kan sno seg unna sosial dumping hos underleverandører.

Arbeidsdepartementet vurderer nå om et såkalt solidaransvar skal innføres som tiltak mot sosial dumping.

Solidaransvar går ut på at en hovedarbeidsgiver er solidarisk ansvarlig for ubetalt lønn, overtidsbetaling og feriepengene hos ansatte i underselskaper og utleievirksomheter.

Nå stiller Aps og SVs arbeidslivspolitikere seg bak fagbevegelsens krav, mens LO øker presset, melder Klassekampen.

Kraftkrangel

► **Det er den** sosialistiske regjeringen, – og ikke opposisjonen – som må tåle fagbevegelsens vrede i hjemfallssaken.

LO-forbundet Industri Energi refser regjeringen for å ønske et markedsbasert system i sitt forslag til nytt hjemfallsregime for kraftsektoren.

I likhet med Norsk Industri er de i harnisk over at regjeringen ønsker å frata industrien muligheten til å eie kraftverk som kan produsere strøm til innenlands industriproduksjon, melder Klassekampen.

Bakgrunnen er at EØS-domstolen fordomte den tidligere ordningen som diskriminerende - der privateide kraftverk falt tilbake til staten etter 60 år, mens kommuner kan eie kraftverkene evig.

Domstolen anså det derimot som greit at kraftverkene var i full offentlig eie.

Det som nå får Industri-Norge til å reagere er at private selskaper som eier kraftverk, og som bruker kraften til industriproduksjon, nå fratras denne retten til billige og sikre kraftleveranser. Nå mener de regjeringens nye forslag bare forverrer situasjonen, melder avisen.

FOTO: REGJERINGEN

Statssekretær Libe Rieber-Mohn krever at NAV får bedre kontroll over trygdemisbruk.

Nav tar selvkritikk

► **Nav innrømmer** at de kan bli flinkere til å stille krav til arbeidssøkere med annen religion eller kulturell bakgrunn.

En norsk-somalisk kvinne kritiserer i boken «Se oss» både norske myndigheter og sitt eget miljø. Hun hevder det er utbredt

Yara i Sahara

Saken: Yara har kjøpt en skipslast fosfat fra det Marokko-okkuperte Vest Sahara, stikk i strid med norske myndigheters etiske råd til norsk næringsliv. Men som om ikke det var nok, viser det seg at næringsdepartementet visste om lasten lenge før den ble tatt inn i Norge.

Aktørene: Yara og næringsdepartementet.

Perspektivene: Har det noen hensikt at norske myndigheter gir etiske råd til næringslivet når disse ikke blir fulgt av de selskapene hvor de samme myndighetene er viktige eiere?

Vest Sahara regnes av FN som den siste gjenværende kolonien i Afrika, og det meste av landet ble okkupert av Marokko mens den opprinnelige kolonimakten Spania var på vei ut i 1975. Som et resultat av fremmed okkupasjon og et undertrykkende styresett lever store deler av befolkningen i eksil i Algerie. Verdenssamfunnet regner Marokkos styre som en folkerettsstridig okkupasjon. Okkupantene har blant annet bygget en to tusen kilometer lang mur gjennom ørkenen for å holde befolkningen isolert, en praksis som ellers er kjent fra land som Israel og DDR.

at somaliere i Oslo ikke vil integreres, og at de får mange barn for å få trygd. Statssekretær Libe Rieber-Mohn har i gått hardt ut og sagt at Nav må ha bedre kontroll, slik at de hindrer trygdemisbruk.

Nav-direktør Erik Oftedal mener kontrollsystemene de har mot trygdemisbruk er gode nok, men innrømmer likevel at etaten kan gjøre en bedre jobb. Han sier til Aftenposten at han kjenner til at han har ansatte som er usikre på hvor strenge krav de kan stille til personer med annen kulturell og religiøs bakgrunn.

Nå skal 7000 Nav-ansatte over hele landet på kurs for å bli flinkere til å vurdere folks arbeidsevne.

Går i skjul

► **Bispesønn med** 43 millioner i gjeld vil holde seg skjult i utlandet.

Sønnen til biskop Ernst Baasland varsler i en epost til politiet at han vil holde seg i skjul et sted i utlandet til han har «ordnet opp i en del forhold.»

Derfor får ikke politiet avhørt Bjarte Baasland (34) om hans forretningsvirksomhet, som har ført til at han selv er anmeldt for millionbedrageri mens hans foreldre er på konkursens rand. Det skriver VG.

Sønnen skal de siste årene ha forsøkt å etablere seg i IT-bransjen i Tsjekkia, og det er biskopens kone som har formidlet lånene til sin sønn. I forrige uke ble bispeparet i Stavanger begjært konkurs av kona Bodil Baaslands egen fetter.

Naturressurser

Ørkenlandet har store naturressurser som gjør området økonomisk interessant for okkupantene, blant annet har det et av verdens viktigste fosfatforekomster. Fiskeforekomstene i havet utenfor er også betydelige, og det samme tror man om mulige olje- og gassreserver.

Disse rikdommene kommer imidlertid ikke Vest-Saharas folk, sahwariene, til gode. Fosfatselskapet OCPs anlegg i Vest-Sahara er i dag nesten utelukkende bemannet med marokkanske bosettere. En FN-vurdering fra 2002 konkluderer med at slik industri er i strid med sentrale FN-konvensjoner. Norge er et av de landene som tydelig har sagt ifra at all handel med det marokkanske styret i området er etisk uforvarselig. Det fikk blant andre Yara høre i 2005, da selskapet forrige gang innrømte at de hadde handlet fosfat i Vest Sahara. Det skjedde mens regjeringen Bondevik styrte statens eierinteresser i gjødselselskapet.

– Vi forutsetter at Yara vil forholde seg til de retningslinjer som Utenriksdepartementet har lagt for handel med dette området, sa informasjonsrådgiver Arvid Samland i Næringsdepartementet til dn.no den gangen.

Norwatch på pletten

På samme tid valgte dessuten oljefondet å selge seg ut av oljeselskapet Kerr-McGee, som drev oljeleting utenfor kysten. Denne virksomheten ble ansett som «et særlig grovt brudd på grunnleggende etiske normer blant annet fordi dette kan bidra til å legitimere Marokkos suverenitetskrav og dermed undergrave FN's fredsprosess», sto det å lese i en pressemelding fra daværende finansminister Per-Kristian Foss.

Pressebyrået Norwatch har lenge hatt fokus på norske selskapers forbindelser med okkupasjonsstyret, og har blant annet vært på pletten når norske rederier har tatt fraktoppdrag for det ulovlige regimet. Nylig

kunne byrået imidlertid fortelle at gjødselselskapet Yara, hvor staten og det norske folketrygdofondet til sammen eier 41 prosent av aksjene, igjen har handlet fosfat i landet. Det dreier seg om en last på 16.800 tonn til en verdi av 38 millioner kroner, som ble tatt inn til selskapets anlegg på Herøya. Og som om ikke det var nok, viste det seg at næringsdepartementet visste om lasten lenge før den ble tatt inn i Norge. Yara hadde informert departementet på forhånd, men ansvarlig statsråd Sylvia Brustad hadde åpenbart ikke gjort noe for å hindre at skipingen ble gjennomført.

Ikke mye verd

– Det å drive handel i et okkupert område er kritikkverdig. Hvis ikke engang selskapene der staten er eier følger rådene om etisk handel, er ikke rådene mye verd, sier samme Per-Kristian Foss til Dagbladet.

Yara på sin side har forklart at selskapet er i ferd med å kjøre inn et nytt fabrikanlegg, og ønsker fosfat av ulike typer og kvaliteter for å teste anlegget. Kommunikasjonsdirektør Bente Slaatten bedyrer overfor samme Dagblad at dette ikke betyr at man skal starte import i full skala fra det omstridte gruveanlegget.

Hva næringsdepartementet angår, er man ikke like bastant i sine uttalelser i 2008 som man var i 2005. På spørsmål om hvorvidt det var smart eller ikke å kjøpe den ene lasten i utgangspunktet, vil ikke statssekretær Øyvind Slåke mene hverken ja eller nei.

– Jeg vil ikke kommentere om dette er klokt eller uklokt. Dette er en type beslutning som selskapet selv må ta. Dette er ikke en eierbeslutning. Vi antar at selskapet har vurdert UDs råd i forbindelse med denne saken, sier han til avisen.l

AV DAG HÅKON HELLEVIK
dhh@ukeavisen.no

FOTO: HEIKO JUNKE/SCANPIX

FOTO: TERJE BENDIKSBY/SCANPIX

Fikk superpensjon

► **To av politikerne** som er mistenkt for å ha mottatt for store pensjonsutbetalinger fra Stortinget, har solide millionformuer.

Anders Talleraas (H) og Magnus Stangeland (Sp) har begge formuer på flere millioner kroner, ifølge de siste tilgjengelige ligningstallene, skriver Dagsavisen.

Sparket etter lekkasjer

► **En ansatt** i Sjøfartsdirektoratet har fått sparken for å ha sendt interne notater til aviser. Mannen hevder han er en varsler, og nekter å akseptere oppsigelsen.

Fungerende sjøfartsdirektør Sigurd Gude ønsker ikke å gå inn på detaljer i saken, men sier at det er «eksepsjonelt uvanlig» å gå til det skritt å avskjedige en ansatt. Saken har versert siden i januar i år da Sjøfartsdirektoratet mener de fikk bevis for at mannen, en senioringeniør i 60-årene, hadde sendt interne notater med taushetsbelagte opplysninger til eksterne mottakere, hovedsakelig aviser.

Senioringeniøren nekter å akseptere oppsigelsen og hevder at han kun har varslet om kritikkverdige forhold.

– Når ikke direktoratet slår ned på ulovligheter, så er det nødvendig at andre får vite om det, sier mannen til Aftenposten. Han har klaget avskjedigelsen til Nærings- og handelsdepartementet. (©NTB)